

Signaler og Lineære Systemer

Preben Alsholm

27. november 2006

- I afsnit 2.6 (uge 3) betragtede vi systemer af formen

$$\begin{aligned}\dot{x} &= Ax + bu \\ y &= c^T x\end{aligned}\tag{1}$$

hvor A er en konstant kvadratisk matrix, og b og c er konstante søjlevektorer.

Overføringsfunktioner for systemer I

- I afsnit 2.6 (uge 3) betragtede vi systemer af formen

$$\begin{aligned}\dot{x} &= Ax + bu \\ y &= c^T x\end{aligned}\tag{1}$$

hvor A er en konstant kvadratisk matrix, og b og c er konstante søjlevektorer.

- $x = x(t)$ er tilstandsvektoren, dens koordinater er tilstandsvariable.
 $u = u(t)$ er den ydre påvirkning på systemet. $y = y(t)$ er svaret.

Overføringsfunktioner for systemer I

- I afsnit 2.6 (uge 3) betragtede vi systemer af formen

$$\begin{aligned}\dot{x} &= Ax + bu \\ y &= c^T x\end{aligned}\tag{1}$$

hvor A er en konstant kvadratisk matrix, og b og c er konstante søjlevektorer.

- $x = x(t)$ er tilstandsvektoren, dens koordinater er tilstandsvariable.
 $u = u(t)$ er den ydre påvirkning på systemet. $y = y(t)$ er svaret.
- Vi lader $u(t) = e^{st}$ og spørger, om systemet (1) har en løsning i x af formen $x(t) = e^{st}x_0$.

Overføringsfunktioner for systemer I

- I afsnit 2.6 (uge 3) betragtede vi systemer af formen

$$\begin{aligned}\dot{x} &= Ax + bu \\ y &= c^T x\end{aligned}\tag{1}$$

hvor A er en konstant kvadratisk matrix, og b og c er konstante søjlevektorer.

- $x = x(t)$ er tilstandsvektoren, dens koordinater er tilstandsvariable. $u = u(t)$ er den ydre påvirkning på systemet. $y = y(t)$ er svaret.
- Vi lader $u(t) = e^{st}$ og spørger, om systemet (1) har en løsning i x af formen $x(t) = e^{st}x_0$.
- Når s ikke er en egen værdi for A (altså når $\det(A - sI) \neq 0$), så er der præcis én løsning for x_0 , nemlig

$$x_0 = -(A - sI)^{-1} b$$

Overføringsfunktioner for systemer II

- Løsningen i y (når s ikke er en egenverdi) er

$$y(t) = H(s) e^{st}$$

hvor overføringsfunktionen H er givet ved

$$H(s) = -c^T (A - sI)^{-1} b$$

Overføringsfunktioner for systemer II

- Løsningen i y (når s ikke er en egenverdi) er

$$y(t) = H(s) e^{st}$$

hvor overføringsfunktionen H er givet ved

$$H(s) = -c^T (A - sI)^{-1} b$$

- Amplitudekarakteristikken og fasekarakteristikken defineres ved

$$H(i\omega) = \mathcal{A}(\omega) e^{i\phi(\omega)}$$

Overføringsfunktioner for systemer II

- Løsningen i y (når s ikke er en egenverdi) er

$$y(t) = H(s) e^{st}$$

hvor overføringsfunktionen H er givet ved

$$H(s) = -c^T (A - sI)^{-1} b$$

- Amplitudekarakteristikken og fasekarakteristikken defineres ved

$$H(i\omega) = \mathcal{A}(\omega) e^{i\phi(\omega)}$$

- Altså

$$\mathcal{A}(\omega) = |H(i\omega)|, \quad \phi(\omega) = \text{Arg}(H(i\omega))$$

hvor $\omega > 0$.

Overføringsfunktioner for systemer II

- Løsningen i y (når s ikke er en egenverdi) er

$$y(t) = H(s) e^{st}$$

hvor overføringsfunktionen H er givet ved

$$H(s) = -c^T (A - sI)^{-1} b$$

- Amplitudekarakteristikken og fasekarakteristikken defineres ved

$$H(i\omega) = \mathcal{A}(\omega) e^{i\phi(\omega)}$$

- Altså

$$\mathcal{A}(\omega) = |H(i\omega)|, \quad \phi(\omega) = \text{Arg}(H(i\omega))$$

hvor $\omega > 0$.

- Hvis altså $u(t) = e^{int}$, så har vi $y(t) = H(in) e^{int}$ forudsat, at in ikke er egenverdi for matricen A .

Overføringsfunktioner for systemer II

- Løsningen i y (når s ikke er en egenverdi) er

$$y(t) = H(s) e^{st}$$

hvor overføringsfunktionen H er givet ved

$$H(s) = -c^T (A - sI)^{-1} b$$

- Amplitudekarakteristikken og fasekarakteristikken defineres ved

$$H(i\omega) = \mathcal{A}(\omega) e^{i\phi(\omega)}$$

- Altså

$$\mathcal{A}(\omega) = |H(i\omega)|, \quad \phi(\omega) = \text{Arg}(H(i\omega))$$

hvor $\omega > 0$.

- Hvis altså $u(t) = e^{int}$, så har vi $y(t) = H(in) e^{int}$ forudsat, at in ikke er egenverdi for matricen A .
- Systemet er asymptotisk stabilt, hvis og kun hvis alle egenverdier for A har negativ realdel.

Periodisk påvirkning I

- Antag, at u er 2π -periodisk, kontinuert og stykkevist differentiabel.

Periodisk påvirkning I

- Antag, at u er 2π -periodisk, kontinuert og stykkevist differentiabel.
- Så kan $u(t)$ for alle $t \in \mathbb{R}$ skrives

$$u(t) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} c_n e^{int}$$

Periodisk påvirkning I

- Antag, at u er 2π -periodisk, kontinuert og stykkevist differentiabel.
- Så kan $u(t)$ for alle $t \in R$ skrives

$$u(t) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} c_n e^{int}$$

- **Fourierrækkens N 'te afsnit er**

$$u_N(t) = \sum_{n=-N}^N c_n e^{int}$$

Periodisk påvirkning I

- Antag, at u er 2π -periodisk, kontinuert og stykkevist differentiabel.
- Så kan $u(t)$ for alle $t \in R$ skrives

$$u(t) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} c_n e^{int}$$

- Fourierrækkens N 'te afsnit er

$$u_N(t) = \sum_{n=-N}^N c_n e^{int}$$

- Hvis $u(t)$ i første omgang erstattes af $u_N(t)$, så er svaret

$$y_N(t) = \sum_{n=-N}^N c_n H(in) e^{int}$$

Periodisk påvirkning I

- Antag, at u er 2π -periodisk, kontinuert og stykkevist differentiabel.
- Så kan $u(t)$ for alle $t \in R$ skrives

$$u(t) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} c_n e^{int}$$

- Fourierrækkens N 'te afsnit er

$$u_N(t) = \sum_{n=-N}^N c_n e^{int}$$

- Hvis $u(t)$ i første omgang erstattes af $u_N(t)$, så er svaret

$$y_N(t) = \sum_{n=-N}^N c_n H(in) e^{int}$$

- Sætning 7.9. Lad A være asymptotisk stabil. Svaret på u er da

$$y(t) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} c_n H(in) e^{int}$$

Periodisk påvirkning II

- Antag, at Fourierrækken for u er givet på reel form:

$$\frac{a_0}{2} + \sum_{n=1}^{\infty} a_n \cos nt + b_n \sin nt$$

Periodisk påvirkning II

- Antag, at Fourierrækken for u er givet på reel form:

$$\frac{a_0}{2} + \sum_{n=1}^{\infty} a_n \cos nt + b_n \sin nt$$

- Vi skal vise, at svaret y kan skrives på formen

$$y(t) = \frac{a_0}{2} \mathcal{A}(0) + \sum_{n=1}^{\infty} \mathcal{A}(n) a_n \cos(nt + \phi(n)) + \mathcal{A}(n) b_n \sin(nt + \phi(n))$$

Periodisk påvirkning II

- Antag, at Fourierrækken for u er givet på reel form:

$$\frac{a_0}{2} + \sum_{n=1}^{\infty} a_n \cos nt + b_n \sin nt$$

- Vi skal vise, at svaret y kan skrives på formen

$$y(t) = \frac{a_0}{2} \mathcal{A}(0) + \sum_{n=1}^{\infty} \mathcal{A}(n) a_n \cos(nt + \phi(n)) + \mathcal{A}(n) b_n \sin(nt + \phi(n))$$

- Med $b_0 = 0$ har vi

$$c_n = \begin{cases} \frac{1}{2} (a_n - ib_n) & \text{for } n \geq 0 \\ \frac{1}{2} (a_{-n} + ib_{-n}) & \text{for } n < 0 \end{cases}$$

Periodisk påvirkning III

- Ved indsættelse i $y(t) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} c_n H(in) e^{int}$ fås

$$y(t) = \sum_{n=-\infty}^{-1} \frac{1}{2} (a_{-n} + ib_{-n}) H(in) e^{int} + \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{2} (a_n - ib_n) H(in) e^{int}$$

Periodisk påvirkning III

- Ved indsættelse i $y(t) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} c_n H(in) e^{int}$ fås

$$y(t) = \sum_{n=-\infty}^{-1} \frac{1}{2} (a_{-n} + ib_{-n}) H(in) e^{int} + \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{2} (a_n - ib_n) H(in) e^{int}$$

- I første sum udnytter vi, at $\overline{H(in)} = H(-in)$:

$$\begin{aligned} \sum_{n=-\infty}^{-1} \frac{1}{2} (a_{-n} + ib_{-n}) H(in) e^{int} &= \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{2} (a_n + ib_n) H(-in) e^{-int} \\ &= \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{2} \overline{(a_n - ib_n) H(in) e^{int}} \end{aligned}$$

Periodisk påvirkning III

- Ved indsættelse i $y(t) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} c_n H(in) e^{int}$ fås

$$y(t) = \sum_{n=-\infty}^{-1} \frac{1}{2} (a_{-n} + ib_{-n}) H(in) e^{int} + \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{2} (a_n - ib_n) H(in) e^{int}$$

- I første sum udnytter vi, at $\overline{H(in)} = H(-in)$:

$$\begin{aligned} \sum_{n=-\infty}^{-1} \frac{1}{2} (a_{-n} + ib_{-n}) H(in) e^{int} &= \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{2} (a_n + ib_n) H(-in) e^{-int} \\ &= \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{2} \overline{(a_n - ib_n) H(in) e^{int}} \end{aligned}$$

- Hermed er første sum den kompleks konjugerede af anden sum, bortset fra det 0'te led. Så vi får

$$y(t) = \frac{a_0}{2} H(0) + \sum_{n=1}^{\infty} \operatorname{Re}((a_n - ib_n) H(in) e^{int})$$

- Altså (og idet $\mathcal{A}(0) = H(0)$) fås

$$\begin{aligned}y(t) &= \frac{a_0}{2} \mathcal{A}(0) + \sum_{n=1}^{\infty} \operatorname{Re} \left((a_n - ib_n) H(in) e^{int} \right) \\&= \frac{a_0}{2} \mathcal{A}(0) + \sum_{n=1}^{\infty} \operatorname{Re} \left((a_n - ib_n) a_m(n) e^{i(nt+\phi(n))} \right) \\&= \frac{a_0}{2} \mathcal{A}(0) + \\&\quad \sum_{n=1}^{\infty} \mathcal{A}(n) a_n \cos(nt + \phi(n)) + \mathcal{A}(n) b_n \sin(nt + \phi(n))\end{aligned}$$

Eksempel 7.10 I

- Systemet er

$$\begin{aligned}\dot{x} &= Ax + bu \\ y &= c^T x\end{aligned}$$

Eksempel 7.10 I

- Systemet er

$$\begin{aligned}\dot{x} &= Ax + bu \\ y &= c^T x\end{aligned}$$

- hvor A , b og c er givet som i Eks. 2.22 og 2.24 ved

$$A = \begin{bmatrix} -4 & 0 \\ 1 & -1 \end{bmatrix}, \quad b = \begin{bmatrix} 4 \\ 0 \end{bmatrix}, \quad c = \begin{bmatrix} 1 \\ 3 \end{bmatrix}$$

Eksempel 7.10 I

- Systemet er

$$\begin{aligned}\dot{x} &= Ax + bu \\ y &= c^T x\end{aligned}$$

- hvor A , b og c er givet som i Eks. 2.22 og 2.24 ved

$$A = \begin{bmatrix} -4 & 0 \\ 1 & -1 \end{bmatrix}, \quad b = \begin{bmatrix} 4 \\ 0 \end{bmatrix}, \quad c = \begin{bmatrix} 1 \\ 3 \end{bmatrix}$$

- Egenverdierne for A er -4 og -1 . Systemet er asymptotisk stabilt.

Eksempel 7.10 I

- Systemet er

$$\begin{aligned}\dot{x} &= Ax + bu \\ y &= c^T x\end{aligned}$$

- hvor A , b og c er givet som i Eks. 2.22 og 2.24 ved

$$A = \begin{bmatrix} -4 & 0 \\ 1 & -1 \end{bmatrix}, \quad b = \begin{bmatrix} 4 \\ 0 \end{bmatrix}, \quad c = \begin{bmatrix} 1 \\ 3 \end{bmatrix}$$

- Egenverdierne for A er -4 og -1 . Systemet er asymptotisk stabilt.
- Overføringsfunktionen blev fundet til

$$H(s) = \frac{4}{s+1}$$

Eksempel 7.10 I

- Systemet er

$$\begin{aligned}\dot{x} &= Ax + bu \\ y &= c^T x\end{aligned}$$

- hvor A , b og c er givet som i Eks. 2.22 og 2.24 ved

$$A = \begin{bmatrix} -4 & 0 \\ 1 & -1 \end{bmatrix}, \quad b = \begin{bmatrix} 4 \\ 0 \end{bmatrix}, \quad c = \begin{bmatrix} 1 \\ 3 \end{bmatrix}$$

- Egenverdierne for A er -4 og -1 . Systemet er asymptotisk stabilt.
- Overføringsfunktionen blev fundet til

$$H(s) = \frac{4}{s+1}$$

- Vi tager nu u til at være den 2π -periodiske funktion, som på intervallet $[-\pi, \pi]$ er givet ved $u(t) = |t|$.

Eksempel 7.10 I

- Systemet er

$$\begin{aligned}\dot{x} &= Ax + bu \\ y &= c^T x\end{aligned}$$

- hvor A , b og c er givet som i Eks. 2.22 og 2.24 ved

$$A = \begin{bmatrix} -4 & 0 \\ 1 & -1 \end{bmatrix}, \quad b = \begin{bmatrix} 4 \\ 0 \end{bmatrix}, \quad c = \begin{bmatrix} 1 \\ 3 \end{bmatrix}$$

- Egenverdierne for A er -4 og -1 . Systemet er asymptotisk stabilt.
- Overføringsfunktionen blev fundet til

$$H(s) = \frac{4}{s+1}$$

- Vi tager nu u til at være den 2π -periodiske funktion, som på intervallet $[-\pi, \pi]$ er givet ved $u(t) = |t|$.
- u er dermed kontinuert og stykkevist differentiabel.

Eksempel 7.10 I

- Systemet er

$$\begin{aligned}\dot{x} &= Ax + bu \\ y &= c^T x\end{aligned}$$

- hvor A , b og c er givet som i Eks. 2.22 og 2.24 ved

$$A = \begin{bmatrix} -4 & 0 \\ 1 & -1 \end{bmatrix}, \quad b = \begin{bmatrix} 4 \\ 0 \end{bmatrix}, \quad c = \begin{bmatrix} 1 \\ 3 \end{bmatrix}$$

- Egenværdierne for A er -4 og -1 . Systemet er asymptotisk stabilt.
- Overføringsfunktionen blev fundet til

$$H(s) = \frac{4}{s+1}$$

- Vi tager nu u til at være den 2π -periodiske funktion, som på intervallet $[-\pi, \pi]$ er givet ved $u(t) = |t|$.
- u er dermed kontinuert og stykkevist differentiabel.
- **Alle forudsætningerne i sætning 7.9 er hermed opfyldt.**

Eksempel 7.10 II

- u er summen af sin Fourierrække:

$$u(t) = \frac{\pi}{2} - \frac{4}{\pi} \sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{(2k-1)^2} \cos((2k-1)t)$$

Eksempel 7.10 II

- u er summen af sin Fourierrække:

$$u(t) = \frac{\pi}{2} - \frac{4}{\pi} \sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{(2k-1)^2} \cos((2k-1)t)$$

- På kompleks form er Fourierrækken

$$u(t) = \frac{\pi}{2} - \frac{2}{\pi} \sum_{k=-\infty}^{\infty} \frac{1}{(2k-1)^2} e^{i(2k-1)t}$$

Eksempel 7.10 II

- u er summen af sin Fourierrække:

$$u(t) = \frac{\pi}{2} - \frac{4}{\pi} \sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{(2k-1)^2} \cos((2k-1)t)$$

- På kompleks form er Fourierrækken

$$u(t) = \frac{\pi}{2} - \frac{2}{\pi} \sum_{k=-\infty}^{\infty} \frac{1}{(2k-1)^2} e^{i(2k-1)t}$$

- I det

$$y(t) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} c_n H(in) e^{int} \text{ og } H(in) = \frac{4}{1+in}$$

Eksempel 7.10 II

- u er summen af sin Fourierrække:

$$u(t) = \frac{\pi}{2} - \frac{4}{\pi} \sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{(2k-1)^2} \cos((2k-1)t)$$

- På kompleks form er Fourierrækken

$$u(t) = \frac{\pi}{2} - \frac{2}{\pi} \sum_{k=-\infty}^{\infty} \frac{1}{(2k-1)^2} e^{i(2k-1)t}$$

- I det

$$y(t) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} c_n H(in) e^{int} \text{ og } H(in) = \frac{4}{1+in}$$

- fås svaret på kompleks form

$$y(t) = 2\pi - \frac{8}{\pi} \sum_{k=-\infty}^{\infty} \frac{1}{(1+i(2k-1))(2k-1)^2} e^{i(2k-1)t}$$

Eksempel 7.10 III

- Idet den polære form for $H(in)$ er

$$H(in) = \frac{4}{1+in} = \frac{4}{\sqrt{1+n^2}} e^{-i \arctan n}$$

Eksempel 7.10 III

- Idet den polære form for $H(in)$ er

$$H(in) = \frac{4}{1+in} = \frac{4}{\sqrt{1+n^2}} e^{-i \arctan n}$$

- fås svaret på reel form til

$$y(t) = 2\pi - \frac{16}{\pi} \sum_{k=1}^{\infty} \frac{\cos((2k-1)t - \arctan(2k-1))}{\sqrt{1+(2k-1)^2} (2k-1)^2}$$

Eksempel 7.10 III

- Idet den polære form for $H(in)$ er

$$H(in) = \frac{4}{1+in} = \frac{4}{\sqrt{1+n^2}} e^{-i \arctan n}$$

- fås svaret på reel form til

$$y(t) = 2\pi - \frac{16}{\pi} \sum_{k=1}^{\infty} \frac{\cos((2k-1)t - \arctan(2k-1))}{\sqrt{1+(2k-1)^2} (2k-1)^2}$$

- Dette kan ved anvendelse af $\cos(u-v) = \cos u \cos v + \sin u \sin v$ og

$$\cos(\arctan x) = \frac{1}{\sqrt{1+x^2}}, \sin(\arctan x) = \frac{x}{\sqrt{1+x^2}}$$

Eksempel 7.10 III

- Idet den polære form for $H(in)$ er

$$H(in) = \frac{4}{1+in} = \frac{4}{\sqrt{1+n^2}} e^{-i \arctan n}$$

- fås svaret på reel form til

$$y(t) = 2\pi - \frac{16}{\pi} \sum_{k=1}^{\infty} \frac{\cos((2k-1)t - \arctan(2k-1))}{\sqrt{1+(2k-1)^2} (2k-1)^2}$$

- Dette kan ved anvendelse af $\cos(u-v) = \cos u \cos v + \sin u \sin v$ og

$$\cos(\arctan x) = \frac{1}{\sqrt{1+x^2}}, \sin(\arctan x) = \frac{x}{\sqrt{1+x^2}}$$

- skrives

$$y(t) = 2\pi - \frac{16}{\pi} \sum_{k=1}^{\infty} \frac{\cos((2k-1)t) + (2k-1) \sin((2k-1)t)}{(1+(2k-1)^2) (2k-1)^2}$$

Eksempel 7.10 IV

- Med

$$y(t) = 2\pi - \frac{16}{\pi} \sum_{k=1}^{\infty} \frac{\cos((2k-1)t)}{(1+(2k-1)^2)(2k-1)^2} + \frac{\sin((2k-1)t)}{(1+(2k-1)^2)(2k-1)}$$

Eksempel 7.10 IV

- Med

$$y(t) = 2\pi - \frac{16}{\pi} \sum_{k=1}^{\infty} \frac{\cos((2k-1)t)}{(1+(2k-1)^2)(2k-1)^2} + \frac{\sin((2k-1)t)}{(1+(2k-1)^2)(2k-1)}$$

- fås, at $|y(t) - y_N(t)|$ er mindre end eller lig med

$$\frac{16}{\pi} \sum_{k=N+1}^{\infty} \frac{1}{(1+(2k-1)^2)(2k-1)^2} + \frac{1}{(1+(2k-1)^2)(2k-1)}$$

Eksempel 7.10 IV

- Med

$$y(t) = 2\pi - \frac{16}{\pi} \sum_{k=1}^{\infty} \frac{\cos((2k-1)t)}{\left(1 + (2k-1)^2\right) (2k-1)^2} + \frac{\sin((2k-1)t)}{\left(1 + (2k-1)^2\right) (2k-1)}$$

- fås, at $|y(t) - y_N(t)|$ er mindre end eller lig med

$$\frac{16}{\pi} \sum_{k=N+1}^{\infty} \frac{1}{\left(1 + (2k-1)^2\right) (2k-1)^2} + \frac{1}{\left(1 + (2k-1)^2\right) (2k-1)}$$

- som igen er mindre end eller lig med

$$\frac{16}{\pi} \sum_{k=N+1}^{\infty} \frac{1}{(2k-1)^4} + \frac{1}{(2k-1)^3} = \frac{32}{\pi} \sum_{k=N+1}^{\infty} \frac{k}{(2k-1)^4}$$

Eksempel 7.10 V

- Korollar 4.21 (i) med N erstattet af $N - 1$

$$\sum_{n=N+1}^{\infty} f(n) < \int_N^{\infty} f(x) dx$$

Eksempel 7.10 V

- Korollar 4.21 (i) med N erstattet af $N - 1$

$$\sum_{n=N+1}^{\infty} f(n) < \int_N^{\infty} f(x) dx$$

- Med $f(x) = x(2x - 1)^{-4}$ fås

$$\sum_{k=N+1}^{\infty} \frac{k}{(2k - 1)^4} < \int_N^{\infty} \frac{x}{(2x - 1)^4} dx = \frac{1}{24} \frac{6N - 1}{(2N - 1)^3}$$

Eksempel 7.10 V

- Korollar 4.21 (i) med N erstattet af $N - 1$

$$\sum_{n=N+1}^{\infty} f(n) < \int_N^{\infty} f(x) dx$$

- Med $f(x) = x(2x - 1)^{-4}$ fås

$$\sum_{k=N+1}^{\infty} \frac{k}{(2k - 1)^4} < \int_N^{\infty} \frac{x}{(2x - 1)^4} dx = \frac{1}{24} \frac{6N - 1}{(2N - 1)^3}$$

- **Altså**

$$|y(t) - y_N(t)| < \frac{4(6N - 1)}{3\pi(2N - 1)^3}$$

Eksempel 7.10 V

- Korollar 4.21 (i) med N erstattet af $N - 1$

$$\sum_{n=N+1}^{\infty} f(n) < \int_N^{\infty} f(x) dx$$

- Med $f(x) = x(2x - 1)^{-4}$ fås

$$\sum_{k=N+1}^{\infty} \frac{k}{(2k - 1)^4} < \int_N^{\infty} \frac{x}{(2x - 1)^4} dx = \frac{1}{24} \frac{6N - 1}{(2N - 1)^3}$$

- Altså

$$|y(t) - y_N(t)| < \frac{4(6N - 1)}{3\pi(2N - 1)^3}$$

- Ønskes N bestemt, så $|y(t) - y_N(t)| \leq 0.01$ for alle t , er det nok at forlange

$$\frac{4(6N - 1)}{3\pi(2N - 1)^3} \leq 0.01$$

hvilket allerede er opfyldt for $N = 7$.

Definition af effekt

- I vektorrummet $L^2(-\pi, \pi)$ definerede vi skalarproduktet mellem to funktioner ved

$$\langle f, g \rangle = \int_{-\pi}^{\pi} f(t) \overline{g(t)} dt$$

Definition af effekt

- I vektorrummet $L^2(-\pi, \pi)$ definerede vi skalarproduktet mellem to funktioner ved

$$\langle f, g \rangle = \int_{-\pi}^{\pi} f(t) \overline{g(t)} dt$$

- Normen defineredes ved

$$\|f\| = \sqrt{\langle f, f \rangle} = \left(\int_{-\pi}^{\pi} |f(t)|^2 dt \right)^{\frac{1}{2}}$$

Definition af effekt

- I vektorrummet $L^2(-\pi, \pi)$ definerede vi skalarproduktet mellem to funktioner ved

$$\langle f, g \rangle = \int_{-\pi}^{\pi} f(t) \overline{g(t)} dt$$

- Normen defineredes ved

$$\|f\| = \sqrt{\langle f, f \rangle} = \left(\int_{-\pi}^{\pi} |f(t)|^2 dt \right)^{\frac{1}{2}}$$

- Effekten af f defineres nu simpelthen som

$$P(f) = \frac{1}{2\pi} \|f\|^2 = \frac{1}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} |f(t)|^2 dt$$

Definition af effekt

- I vektorrummet $L^2(-\pi, \pi)$ definerede vi skalarproduktet mellem to funktioner ved

$$\langle f, g \rangle = \int_{-\pi}^{\pi} f(t) \overline{g(t)} dt$$

- Normen defineredes ved

$$\|f\| = \sqrt{\langle f, f \rangle} = \left(\int_{-\pi}^{\pi} |f(t)|^2 dt \right)^{\frac{1}{2}}$$

- Effekten af f defineres nu simpelthen som

$$P(f) = \frac{1}{2\pi} \|f\|^2 = \frac{1}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} |f(t)|^2 dt$$

- Lad $f \in L^2(-\pi, \pi)$ have Fourierækken

$$\sum_{n=-\infty}^{\infty} c_n e^{int} \text{ eller } \frac{a_0}{2} + \sum_{n=1}^{\infty} a_n \cos nt + b_n \sin nt$$

- Ifølge Parsevals sætning har vi

$$P(f) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} |c_n|^2 = \frac{a_0^2}{4} + \frac{1}{2} \sum_{n=1}^{\infty} (|a_n|^2 + |b_n|^2)$$

- Ifølge Parsevals sætning har vi

$$P(f) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} |c_n|^2 = \frac{a_0^2}{4} + \frac{1}{2} \sum_{n=1}^{\infty} (|a_n|^2 + |b_n|^2)$$

- Hvis S_N betegner det N 'te afsnit af Fourierrækken har vi

$$P(S_N) = \sum_{n=-N}^N |c_n|^2 = \frac{a_0^2}{4} + \frac{1}{2} \sum_{n=1}^N (|a_n|^2 + |b_n|^2)$$

- Ifølge Parsevals sætning har vi

$$P(f) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} |c_n|^2 = \frac{a_0^2}{4} + \frac{1}{2} \sum_{n=1}^{\infty} (|a_n|^2 + |b_n|^2)$$

- Hvis S_N betegner det N 'te afsnit af Fourierrækken har vi

$$P(S_N) = \sum_{n=-N}^N |c_n|^2 = \frac{a_0^2}{4} + \frac{1}{2} \sum_{n=1}^N (|a_n|^2 + |b_n|^2)$$

- Vi ser, at

$$P(S_N) = P(f) - \frac{1}{2} \sum_{n=N+1}^{\infty} (|a_n|^2 + |b_n|^2) = P(f) - \sum_{|n| \geq N+1} |c_n|^2$$

- Ifølge Parsevals sætning har vi

$$P(f) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} |c_n|^2 = \frac{a_0^2}{4} + \frac{1}{2} \sum_{n=1}^{\infty} (|a_n|^2 + |b_n|^2)$$

- Hvis S_N betegner det N 'te afsnit af Fourierrækken har vi

$$P(S_N) = \sum_{n=-N}^N |c_n|^2 = \frac{a_0^2}{4} + \frac{1}{2} \sum_{n=1}^N (|a_n|^2 + |b_n|^2)$$

- Vi ser, at

$$P(S_N) = P(f) - \frac{1}{2} \sum_{n=N+1}^{\infty} (|a_n|^2 + |b_n|^2) = P(f) - \sum_{|n| \geq N+1} |c_n|^2$$

- Ønskes N bestemt, så $P(S_N) \geq \delta P(f)$ skal vi vælge N , så

$$\sum_{|n| \geq N+1} |c_n|^2 = \frac{1}{2} \sum_{n=N+1}^{\infty} (|a_n|^2 + |b_n|^2) \leq (1 - \delta) P(f)$$

Eksempel 7.13

- $f(t) = t$ for $t \in [-\pi, \pi[$. Fourierrækken er

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{2(-1)^{n+1}}{n} \sin nt$$

Eksempel 7.13

- $f(t) = t$ for $t \in [-\pi, \pi[$. Fourierrækken er

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{2(-1)^{n+1}}{n} \sin nt$$

- Effekten af f er

$$P(f) = \frac{1}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} t^2 dt = \frac{\pi^2}{3}$$

Eksempel 7.13

- $f(t) = t$ for $t \in [-\pi, \pi[$. Fourierrækken er

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{2(-1)^{n+1}}{n} \sin nt$$

- Effekten af f er

$$P(f) = \frac{1}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} t^2 dt = \frac{\pi^2}{3}$$

- Vil bestemme N , så 90% af effekten er indeholdt i S_N . Kræver, at

$$\frac{1}{2} \sum_{n=N+1}^{\infty} b_n^2 = 2 \sum_{n=N+1}^{\infty} \frac{1}{n^2} \leq (1 - 0.9) P(f) = 0.1 \frac{\pi^2}{3}$$

Eksempel 7.13

- $f(t) = t$ for $t \in [-\pi, \pi[$. Fourierrækken er

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{2(-1)^{n+1}}{n} \sin nt$$

- Effekten af f er

$$P(f) = \frac{1}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} t^2 dt = \frac{\pi^2}{3}$$

- Vil bestemme N , så 90% af effekten er indeholdt i S_N . Kræver, at

$$\frac{1}{2} \sum_{n=N+1}^{\infty} b_n^2 = 2 \sum_{n=N+1}^{\infty} \frac{1}{n^2} \leq (1 - 0.9) P(f) = 0.1 \frac{\pi^2}{3}$$

- Men

$$\sum_{n=N+1}^{\infty} \frac{1}{n^2} < \int_N^{\infty} \frac{1}{x^2} dx = \frac{1}{N}$$

Eksempel 7.13

- $f(t) = t$ for $t \in [-\pi, \pi[$. Fourierrækken er

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{2(-1)^{n+1}}{n} \sin nt$$

- Effekten af f er

$$P(f) = \frac{1}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} t^2 dt = \frac{\pi^2}{3}$$

- Vil bestemme N , så 90% af effekten er indeholdt i S_N . Kræver, at

$$\frac{1}{2} \sum_{n=N+1}^{\infty} b_n^2 = 2 \sum_{n=N+1}^{\infty} \frac{1}{n^2} \leq (1 - 0.9) P(f) = 0.1 \frac{\pi^2}{3}$$

- Men

$$\sum_{n=N+1}^{\infty} \frac{1}{n^2} < \int_N^{\infty} \frac{1}{x^2} dx = \frac{1}{N}$$

- Så det er nok at kræve $\frac{2}{N} \leq 0.1 \frac{\pi^2}{3}$, hvilket er opfyldt, når blot $N \geq 7$.